

Bakalářská práce

2008

Veronika Kavková

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Teologická fakulta
Katedra praktické teologie

Bakalářská práce

Problematika uprchlíků, azylantů a cizinců v České republice
z pohledu obyvatel Karlovarského kraje

Vedoucí práce: Mgr. Markéta Elichová, PhD.

Autor práce: Veronika Kavková
Studijní obor: Sociální a charitativní práce
Ročník: 4.

2008

Prohlašuji, že svoji bakalářskou jsem vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění, souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách.

16. dubna 2008

Děkuji vedoucí bakalářské práce Mgr. Markétě Elichové, PhD.
za cenné rady, připomínky a metodické vedení práce.

Obsah	4 - 6
Úvod	7 - 8
TEORETICKÁ ČÁST	9
1 Základní pojmy	
1.1 Uprchlík	10
1.2 Azylant	10
1.3 Žadatel o udělení mezinárodní ochrany	11
1.4 Osoba požívající doplňkové ochrany	11
1.5 Třetí bezpečná země	11 - 12
1.6 Bezpečná země původu	12
2 Právní úprava v České republice	
2.1 Zákon č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších právních předpisů (zákon o azylu)	13 - 14
2.2 Zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů	15- 16
2.3 Listina základních práv a svobod	16
3 Mezinárodní uprchlické právo	
3.1 Úmluva o právním postavení uprchlíků	17 - 18
3.2 Všeobecná deklarace lidských práv	18 - 19
3.3 Schengenská úmluva	19

3.4 Úmluva proti mučení a jinému krutému, ponižujícímu nebo nelidskému zacházení nebo trestání	19 - 20
3.5 Mezinárodní pakt o občanských a politických právech	20
3.6 Evropská a sociální charta	20 - 21
3.7 Dokumenty Evropské unie	21
3.7.1 Charta základních práv Evropské unie	22
4 Státní instituce působící v oblasti uprchlictví	
4.1 Odbor azylové a migrační politiky	22
4.2 Správa uprchlických zařízení Ministerstva vnitra ČR	23
4.2.1 Přijímací střediska	23
4.2.2 Pobytová střediska	24
4.2.3 Integrovaná střediska	24
5 Nevládní organizace	
5.1 Organizace s mezinárodní působností	
5.1.1 Úřad Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky (UNHCR)	25
5.1.2 Evropská rada pro uprchlíky a vyhnance (ECRE)	26
5.1.3 Amnesty International	26
5.2 České nevládní organizace	
5.2.1 Sdružení zabývající se emigranty (SOZE)	26 - 27
5.2.2 Poradna pro uprchlíky (PPU)	27
5.2.3 Organizace pro pomoc uprchlíkům (OPU)	27 - 28
5.2.4 Poradna pro integraci (PPI)	28 - 29
6 Karlovarský kraj	29 - 30

PRAKTICKÁ ČÁST

7	Cíl výzkumu	31
8	Charakteristika výzkumného vzorku	32 - 33
9	Popis výzkumného vzorku	34
10	Výsledky získaných dat	35 - 42
11	Shrnutí výsledků	43 - 44
12	Závěr	45 - 46
13	Seznam použitých zdrojů	47 – 48
	Přílohová část	49
14	Seznam příloh	50
15	Přílohy	51 - 55
16	Abstrakt	56 - 57

Úvod

V mé bakalářské práci se zabývám problematikou uprchlíků a cizinců. Zaměřuji se především na právní úpravu a orgány a organizace, které s těmito lidmi pracují. Podnětem k napsání právě tohoto tématu byl můj zájem o tuto problematiku a také proto, že se domnívám, že v dnešní době je to velice aktuální a závažný problém.

Naše země po dlouhou dobu patřila mezi ty státy, které byly uzavřené před okolním světem. Neměli jsme žádné zkušenosti s lidmi, kteří se chovají jinak, respektují a uznávají jiné hodnoty nebo se opírají o jiné tradice. I přesto, že od onoho přelomového roku 1989 uplynulo již skoro 20 let, i nadále se u nás, Čechů, objevuje strach z cizinců, strach ze všeho neznámého nebo strach z někoho či něčeho, kdo se od nás něčím odlišuje. Tohoto se můžeme však zbavit pouze tehdy, pokud se o tom, čeho se obáváme, dozvíme co nejvíce informací a pokud budeme mít snahu si tyto informace sami vyhledávat.

Česká republika se stala po roce 1989, v důsledku politických změn, jednou z destinací žadatelů o azyl. Jejich počet stále zůstává menší než v ostatních státech Evropské unie, přesto však již naše země není zemí pouze tranzitní, ale také imigrační. Na jedné straně vznikají nové instituce, do pomoci těmto lidem se zapojují další a další dobrovolníci. Na straně druhé jsou azylové zákony čím dál přísnější, i když zde je vidět snaha o zlepšení.

Lidé v dnešním světě pořád za něčím spěchají, v jejich životech je jen málo času na zastavení a zamyšlení se. K mnoha lidským osudům a tragédiím jsme dnes již lhostejní. Války a občanské nepokoje jsou tak daleko a nám se to přeci nemůže stát. Právě však proto, že žijeme ve spokojené zemi, by mělo být naší povinností snažit se pomáhat těm, kteří takové štěstí nemají a rozhodli se ho hledat jinde.

Převážně jsem čerpala ze zákonů č. 325/1999 Sb., o azylu a č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců a dále z webových stránek mezinárodních i domácích orgánů a organizací.

Cílem mé práce je snaha zmapovat postoje občanů Karlovarského kraje k otázce uprchlictví a cizinců, kdy jsem použila metodu dotazníku.

Práce je rozdělena na dvě části, a to teoretickou a praktickou. V první části popisují základní pojmy související s touto problematikou, dále vybrané části již zmíněných zákonů a také české, ale mezinárodní organizace, které se snaží uprchlíkům, azylantům i cizincům pomáhat. Vybrala jsem z mého pohledu ty nejznámější, jsem si však vědoma, že těchto organizací je celá řada a velký dík patří i jim. Také je zde stručně představen Karlovarský kraj.

V teoretické části jsem se zaměřila na průzkum postojů občanů Karlovarského kraje. Je to oblast s vysokým procentem cizinců, zejména pak v Karlových Varech, kde je početná zejména komunita ruských občanů.

TEORETICKÁ ČÁST

1 ZÁKLADNÍ POJMY

1.1 Uprchlík

Obecně je to cizinec sui generis, tedy fyzická osoba, která není státním občanem České republiky.

Úmluva OSN o právním postavení uprchlíků říká: „*Uprchlík je osoba, která se nachází mimo svou vlast a má oprávněné obavy před pronásledováním z důvodů rasových, náboženských nebo národnostních nebo z důvodů příslušnosti k určitým společenským vrstvám nebo i zastávání určitých politických názorů, je neschopen přijmout, nebo vzhledem ke shora uvedeným obavám odmítá ochranu své vlasti, totéž platí pro osobu bez státní příslušnosti nacházející se mimo zemi svého dosavadního pobytu následkem ke shora zmíněných událostí, a která vzhledem ke shora uvedeným obavám se tam nechce nebo nemůže vrátit.*“¹

Ovšem pojmy uprchlík a uprchlický tábor byly v novém zákoně vypuštěny a dnes se oficiálně používají jen v rámci podepsaných mezinárodních úmluv Ženevské konvence a jiných mezinárodních úmluv, ke kterým naše země přistoupila. Legislativně jde o cizince s již uznaným statutem azylanta.

1.2 Azylant

Je to cizinec, kterému byl udělen azyl podle zákona o azylu, a to po dobu platnosti rozhodnutí o udělení azylu. Azylant nemá aktivní ani pasivní volební právo a nevztahuje se na něj branná povinnost. Předpokládá se, že azylant po určité době požádá o české státní občanství. Azylantům je po předání rozhodnutí o udělení mezinárodní ochrany nabídnut vstup do státního integračního programu, který jim zajišťuje základní kurz českého jazyka a zprostředkuje jednu nabídku obecního bytu.

¹ Úmluva o právním postavení uprchlíků, Ostrava: Aries, edice Světové dokumenty, 1993, ISSN 0139-6005

1.3 Žadatel o udělení mezinárodní ochrany

Podle zákona o azylu je to cizinec, který Českou republiku požádal o mezinárodní ochranu nebo cizinec, který podal tuto žádost v jiném členském státě Evropské unie, a to za předpokladu, že Česká republika je příslušná k jejímu posuzování. Statut žadatele je mu přiznán po dobu řízení o udělení mezinárodní ochrany a také po dobu soudního řízení o žalobě proti rozhodnutí Ministerstva vnitra podle zvláštního právního předpisu 1c v případě, že tato žaloba má odkladný účinek.

1.4 Osoba požívající doplňkové ochrany

Jedná se o cizince, který sice nesplňuje důvody pro udělení azylu podle zákona č.325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č.283/1991 Sb.o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (zákon o azylu), ale byla mu udělena doplňková ochrana po dobu platnosti rozhodnutí o udělení doplňkové ochrany.

1. 5 Třetí bezpečná země

„Stát jehož je přicházející cizinec státním občanem nebo v případě osoby bez státního občanství stát posledního trvalého bydliště, ve kterém cizinec pobýval před vstupem na území, a do kterého se může tento cizinec vrátit a požádat o udělení postavení uprchlíka, aniž by byl vystaven pronásledování, mučení, nelidskému nebo ponižujícímu zacházení nebo trestu.“²

Tento pojem zahrnuje ty státy, v nichž se má za to, že existuje určitá záruka demokratického jednání s respektem k lidským právům.

² Zákon č.. 325/1999 Sb. o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů, (zákon o azylu), § 2 odst.2, Praha: Sagit

Bezpečnou třetí zemí není stát, na něhož lze vztáhnout překážky vycestování podle § 2 odst. 2 písm. a), b) zákona o azylu nebo stát, jehož územím cizinec pouze projížděl.

1.6 Bezpečná země původu

Zákon o azylu v § 2 odst. 1 definuje bezpečnou zemi původu jako: „*stát, jehož je cizinec státním občanem, nebo v případě osoby bez státního občanství stát posledního trvalého bydliště,*

- a) v němž státní moc dodržuje lidská práva a je způsobilá zajistit dodržování lidských práv a právních předpisů,*
- b) který jeho občané nebo osoby bez státního občanství neopouští z důvodů uvedených v §12,*
- c) který ratifikoval a dodržuje mezinárodní smlouvy o lidských právech a základních svobodách,*
- d) který umožňuje činnost právnickým osobám, které dohlíží nad stavem dodržování lidských práv.³*

Seznam těchto zemí není veřejně přístupný a je pod kontrolou Odboru azylové a migrační politiky Ministerstva vnitra České republiky.

³ Zákon č. 325/1999 Sb. o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů, (zákon o azylu), § 2 odst.1, Praha: Sagit

2 PRÁVNÍ ÚPRAVA V ČESKÉ REPUBLICE

2.1 Zákon č.325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č.283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (zákon o azylu)

Je to hlavní právní předpis, který upravuje postavení azylantů v České republice. Zákon vstoupil v účinnost 1. ledna 2002 a nahradil tak zákon č.498/1990 Sb., o uprchlících ve znění pozdějších předpisů. Naposledy byl novelizován v roce 2007.

Podle § 1 zákon upravuje:

- a) *podmínky vstupu a pobytu cizince, který projeví úmysl požádat Českou republiku o mezinárodní ochranu formou azylu nebo doplňkové ochrany na území České republiky (dále jen „území“), a pobyt azylanta nebo osoby požívající doplňkové ochrany na území 1),*
- b) *řízení o udělení mezinárodní ochrany formou azylu nebo doplňkové ochrany a řízení o odnětí azylu nebo doplňkové ochrany 1a),*
- c) *práva a povinnosti žadatele o udělení mezinárodní ochrany, azylanta a osoby požívající doplňkové ochrany na území,*
- d) *působnost Ministerstva vnitra (dále jen „ministerstvo“), Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy a Policie České republiky (dále jen „policie“) v této oblasti státní správy,*
- e) *státní integrační program*
- f) *azylová zařízení.⁴*

Nový zákon se snažil vyrovnat se s požadavky azylové praxe v České republice, s mezinárodními závazky České republiky a také s požadavky Evropské unie. Byly zavedeny nové termíny (bezpečná třetí země, bezpečná země

⁴ Zákon č.325/1999 Sb.,o azylu a o změně zákona č.283/1991 Sb.,o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (zákon o azylu), § 1, Praha: Sagit,

původu) či byl rozšířen okruh osob, kterým může být udělena mezinárodní ochrana za účelem sloučení rodiny. V neposlední řadě vymezoval vztahy UNHCR k Ministerstvu vnitra ČR a účastníkům řízení a upravoval možnost poskytování právní pomoci účastníkům řízení.

Od 1. 1. 2008 platí novela zákona č. 325/1999 Sb. o azylu ,která přináší několik důležitých změn, které se týkají žadatelů o mezinárodní ochranu. Mezi nejdůležitější patří např.:

1. Ruší se lhůta dvou let k podání opakované žádosti, ale tuto opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany nelze bez uvedení nových skutečností podat po pravomocném ukončení řízení o udělení mezinárodní ochrany, pravomocném ukončení soudního řízení o žalobě nebo kasační stížnosti, při výkonu trestu vyhoštění uloženého soudem nebo po pravomocném ukončení řízení o správním vyhoštění.
2. Za rodinného příslušníka je považována také partner, za kterého je považována osoba prokazující vstoupení do úředně potvrzeného trvalého společenství dvou osob stejného pohlaví. Přiznat azyl partnerovi azylanta za účelem sloučení rodiny je možné v případě, kdy partnerství trvalo před udělením azylu partnerovi, který již azyl dostal.
3. Řízení o udělení mezinárodní ochrany je zastaveno tehdy, když se žadatel jednou nedostavil k pohovoru.
4. Žadatel o mezinárodní ochranu má i nyní právo na právní pomoc. V azylových zařízeních lze tuto poskytovat pouze v prostorách, které byly vymezeny provozovatelem azylového zařízení.

2.2 Zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů

Nejdůležitějším krokem pro otázku uprchlictví bylo zavedení institutu dočasné ochrany, bylo nově zavedeno i vízum za účelem strpění pobytu. Zákon mimo jiné zavedl dva druhy pobytu, a to přechodný a trvalý.

V Senátu Parlamentu České republiky byla 5. 12. 2007 schválena novela výše uvedeného zákona. Tento zákon upravuje zejména podmínky vstupu cizinců na území ČR a také vymezuje působnost Policie ČR, Ministerstva vnitra a dále Ministerstva zahraničních věcí v této oblasti státní správy. Nevztahuje se však na ty cizince, kteří požádali Českou republiku o mezinárodní ochranu, a to buď formou azylu nebo doplňkové ochrany, dále ti co pobývají na našem území na základě zvláštního právního předpisu, který upravuje přechodný pobyt cizích ozbrojených sil na našem území. A také na ty, kteří požádali ČR o udělení oprávnění k pobytu za účelem poskytnutí dočasné ochrany na území ČR a cizince, kteří pobývají na území ČR na základě uděleného oprávnění k pobytu za účelem dočasné ochrany.

Cizincem je myšlena fyzická osoba, která nemá státní občanství České republiky, včetně občana Evropské unie.

I u tohoto zákona došlo od 1. 1. 2008 ke změnám. Např. povolení k trvalému pobytu je možné vydat cizinci, který na území ČR žil nepřetržitě čtyři roky, který na našem území pobývá po ukončení řízení o udělení mezinárodní ochrany, a to za podmínky, že minimálně poslední dva roky probíhalo řízení o udělení mezinárodní ochrany, a to i včetně případného řízení o kasační stížnosti. Toto povolení je možné vydat pouze osobám mladším 18 let, dále osobám, které nejsou schopny postarat se samy o sebe z důvodu dlouhodobého nepříznivého zdravotního stavu. A také osobám starším 65 let a osobám osamělým. Tyto žádosti je možné podat Ministerstvu vnitra, a to nejpozději do 2 měsíců po pravomocném řízení o udělení mezinárodní ochrany.

V souvislosti s novelou zákona o pobytu cizinců na území České republiky bude od 1. ledna 2009 zavedena zkouška z českého jazyka jako jedna z podmínek pro udělení trvalého pobytu cizincům.

Další změna se týká např. cizince, který nepodal žádost o udělení mezinárodní ochrany, a to i přesto, že byl k tomuto vyzván. Tento bude následně policií zajištěn za účelem vycestování z ČR.

2.3 Listina základních práv a svobod

Podle článku 43 se právo azylu dostává těm cizincům, kteří jsou pronásledováni za uplatňování politických práv a svobod. Ale podle tohoto článku může být azyl i odepřen, a to „... *tomu, kdo jednal v rozporu se základními lidskými právy a svobodami.*“⁵

Bohužel Listina základních práv a svobod nepočítá s tím, že lidé jsou pronásledováni jen z důvodů politických, ale i např. z náboženských, rasových a tudíž je okruh osob, které mohou získat azyl v České republice velice malý. Na stranu druhou se při posuzování o přiznání mezinárodní ochrany nebere v potaz jen tato Listina, ale také i ostatní právní úprava ČR, která se týká uprchlické problematiky.

⁵ ÚZ č. 612 *Ústava ČR, Listina základních práv a svobod* č.2/1993 Sb., Ostrava: Sagit, 2007, článek 43. ISBN 978-80-7208-617-7

3 MEZINÁRODNÍ UPRCHLICKÉ PRÁVO

3.1 Úmluva o právním postavení uprchlíků

Úmluva o právním postavení uprchlíků (dále jen „Úmluva“) byla přijata 28. července 1951 na konferenci zmocněnců OSN v Ženevě a vstoupila v platnost 21. dubna 1954. Zabývá se úpravou právního postavení cizince žádajícího o azyl, jejich postavením v oblasti zaměstnání, sociálního zabezpečení apod. Sjednocuje předchozí mezinárodní dohody o postavení uprchlíků a stanovuje minimální standardy pro zacházení s cizinci, kteří žádají o azyl. Úmluva stanovila povinnost smluvních států vůči uprchlíkům a povinnost uprchlíků vůči státu. Formuluje princip non-refoulement.

V článku 33 je uvedeno:

- 1. Žádný smluvní stát nevyhostí jakýmkoli způsobem nebo nevrátí uprchlíka na hranice země, ve kterých by jeho život či osobní svoboda byly ohroženy na základě jeho rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité společenské vrstvě či politického přesvědčení.*
- 2. Výhody tohoto ustanovení však nemohou být požadovány uprchlíkem, který z vážných důvodů může být považován za nebezpečného v zemi, ve které se nachází, nebo který poté, co byl usvědčen konečným rozsudkem ze zvláště těžkého trestného činu, představuje nebezpečí pro společnost této země.⁶*

⁶ Úmluva o právním postavení uprchlíků, Ostrava: Aries, edice Světové dokumenty, 1993, článek 33. ISSN 0139-6005

Většina smluvních států tuto zásadu uplatňuje jen na ty cizince, kteří se již nacházejí na jejich území a ne na ty, kteří teprve žádají o vstup na hranicích.

Protože se Úmluva vztahovala jen na osoby v Evropě, které se staly uprchlíky před 1. lednem 1951 a vznikaly nové vlny cizinců žádajících o azyl, které nesouvisely s válkou v Evropě, byla 31. ledna 1967 Úmluva doplněna o tzv. Newyorský protokol, který vstoupil v platnost 4. října 1967. Úmluva i Protokol vstoupily v ČSFR v platnost dne 24. února 1992 a byly uveřejňovány pod zákonem č. 208/1993 Sb. jako Úmluva o právním postavení uprchlíků. Byl o tom uložen zápis u generálního tajemníka OSN dne 11. května 1993. ČSFR rozhodla, že podle tohoto dokumentu bude poskytovat ochranu cizincům žádajícím o azyl nejen z Evropy, ale i z ostatních částí světa (tzv. bez teritoriálního omezení).

3.2 Všeobecná deklarace lidských práv

Všeobecnou deklaraci lidských práv (dále jen „Deklarace“) přijalo Valné shromáždění OSN 10. prosince 1948. Je základním mezinárodním prohlášením o nedotknutelnosti a nezadatelnosti práv všech lidí. Obsahuje práva, na která mají všichni lidé na celém světě nárok. Práva občanská, sociální, politická ...

Vymezuje základní práva každého člověka bez ohledu na jeho rasu, jazyk, náboženství, pohlaví nebo politický názor. Dále také bez ohledu na jeho národnostní nebo sociální původ a bez ohledu na jeho majetkové, rodové nebo jiné postavení.

Důležité pro oblast uprchlictví je právo „... vyhledat si před pronásledováním útočiště v jiných zemích a požívat tam azylu.“⁷

⁷ *Všeobecná deklarace lidských práv*. New York, 1948, článek 14 odst. 1

Zasazuje se také o to, aby se vlády všech států snažily zajistit práva svým občanům, ale také aby se snažily o dosažení a dodržování lidských práv i v ostatních zemích.

3.3 Schengenská úmluva

Schengenská úmluva je důležitý dokument z 19. června 1990, který vstoupil v účinnost 26. března 1995. Sjednocuje podmínky vstupu na území a jednotné vízum pro příslušníky třetích zemí. U společné vízové politiky států je ale důležitý seznam zemí, jejichž občané musejí být držiteli víza. Tyto osoby se pak mohou volně pohybovat a pobývat na území smluvních států po dobu tří měsíců. Nelegální pobyt na území těchto smluvních států může mít za následek „vyhoštění osoby do domovského státu nebo státu třetího, který uzavřel readmisní dohodu s účastníkem Schengenské smlouvy.“⁸ Tyto readmisní dohody zajišťují kontrolu migračních vln jednotlivých uprchlíků a také jejich návrat do domovského státu nebo do státu třetího.

3.4 Úmluva proti mučení a jinému krutému, ponižujícímu nebo nelidskému zacházení nebo trestání

Úmluva proti mučení a jinému krutému, ponižujícímu nebo nelidskému zacházení nebo trestání byla přijata v roce 1984. Je důležitá pro článek 3, který stanovuje:

1. *Žádný stát, který je smluvní stranou této Úmluvy, nevypoví, nevrátí či nevydá osobu jinému státu, jsou-li vážné důvody se domnívat, že by ji v něm hrozilo nebezpečí mučení.*

⁸ Čepelka, Č., Jílek, D., Šturma, P.: *Azyl a uprchlictví v mezinárodním právu*. 1. vydání, Brno: Masarykova univerzita, 1997. ISBN 80-210-3798-9

2. *Pro účely stanovení toho, zda existují takovéto důvody, vezmou příslušné orgány v úvahu veškeré související okolnosti, včetně, v odůvodněných případech existence trvalého hrubého, zřejmého nebo masového porušování lidských práv v daném státě.⁹*

3.5 Mezinárodní pakt o občanských a politických právech

Mezinárodní pakt o občanských a politických právech je z 19. prosince 1966 a byl vyhlášený pod číslem 120/1976 Sb. Komise OSN do tohoto paktu dala ustanovení, které cizincům, kteří legálně pobývají na území členského státu, poskytuje ochranu před neodůvodněným a svévolným vyhoštěním z dané země, a to v článku 13, kde se píše:

„Cizinec nacházející se právoplatně na území státu, který je smluvní stranou Paktu, může být z něho vyhoštěn pouze na základě rozhodnutí, k němuž se dospělo v souladu se zákonem, a má možnost, kromě případů, kdy naléhavé důvody národní bezpečnosti vyžadují jiný postup, předložit námitky proti svému vyhoštění a dát svůj případ přezkoumat příslušným orgánem nebo osobou nebo osobami příslušným orgánem zvláště označenými a být před nimi za tímto účelem zastoupen.“¹⁰

3.6 Evropská a sociální charta

Evropská a sociální charta je z roku 1961. Byla sem začleněna práva ekonomická, sociální a kulturní z Úmluvy o právním postavení uprchlíků, a to formou dodatku Rozsah Protokolu, kde se ve druhém odstavci říká: „Každá

⁹ Úmluva proti mučení a jinému krutému, ponižujícímu nebo nelidskému zacházení nebo trestání, článek 3

¹⁰ Mezinárodní pakt o občanských a politických právech, článek 13

*smluvní strana poskytne uprchlíkům, tak jak jsou definováni Úmluvou o statusu uprchlíků, podepsanou v Ženevě dne 28. července 1951, kteří se legálně nacházejí na jejím území, co možná nejpříznivější zacházení a v žádném případě ne méně příznivé, než podle závazků přijatých smluvní stranou podle zmíněné úmluvy a podle jiných existujících mezinárodních instrumentů aplikovaných na tyto uprchlíky.*¹¹

3.7 Dokumenty Evropské unie

Členské státy EU se rozhodly, že sjednotí svá pravidla tak, aby bylo možné projednávat žádosti o mezinárodní ochranu podle zásad uznávaných v celé EU. V roce 1999 bylo rozhodnuto ve finském Tampere o zavedení společného azylového řízení a také o přiznání stejného zacházení všem lidem, kterým byla v EU přiznána mezinárodní ochrana. Na tento program navázal v roce 2004 tzv. Haagský program, což je pětiletý plán, který má za cíl vytvořit prostor svobody, spravedlnosti a bezpečnosti v Evropské unii.

Mezi důležité dokumenty v rámci Evropy patří např. Charta základních práv Evropské unie, Směrnice rady č. 2005/85/ES ze dne 1. 12. 2005 o minimálních normách řízení o přiznávání a odnímání postavení uprchlíka (procedurální směrnice) nebo Nařízení rady (ES) č. 343/2003 ze dne 18. února 2003, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o azyl podané státním příslušníkem třetí země v některém z členských států.

¹¹ *Evropská a sociální charta*. Příloha k Protokolu, odst. 2

3.7.1 Charta základních práv Evropské unie

Ve článku 18 se říká: „Právo na azyl je zaručeno s ohledem na ustanovení ženevské Konvence z 28. července 1951 a Protokolu z 31. ledna 1967 vztahujících se k postavení uprchlíků a v souladu se Smlouvou zakládající Evropské společenství.“¹²

Dále je významný např. článek 21, kde se píše o zákazu diskriminace ve všech formách či článek 22, který zaručuje právo na kulturní, náboženskou a jazykovou různost.

4 STÁTNÍ INSTITUCE PŮSOBÍCÍ V OBLASTI UPRCHLICTVÍ

4.1 Odbor azylové a migrační politiky

Útvar Ministerstva vnitra ČR, který je řízen prvním náměstkem ministra vnitra.

Do jeho kompetencí spadají zejména oblasti mezinárodní migrace, azylu, ochrany cizinců a osob bez státní příslušnosti. K dalším úkolům patří např. integrační program a odbor se také podílí na přípravě humanitárních programů.

Skládá se z několika oddělení, a to např.:

- ❖ Oddělení azylového zařízení
- ❖ Oddělení Dublinského střediska
- ❖ Oddělení azylové legislativy, dohledu a azylovém řízení a kasaci
- ❖ Oddělení integrace cizinců a azylantů
- ❖ Oddělení pro Evropskou unii a mezinárodní právo

¹² Charta základních práv Evropské unie. Praha: Ústav mezinárodních vztahů, 2001, článek 18

4.2 Správa uprchlických zařízení Ministerstva vnitra ČR

Správa uprchlických zařízení vznikla v roce 1996 jako rozpočtová organizace Ministerstva vnitra ČR, a to rozdělením tehdejšího odboru pro uprchlíky. Od ledna 2006 spravuje tento odbor také síť zařízení pro zajištění cizinců. Prostřednictvím SUZ MV zabezpečuje Česká republika ubytování a také další služby žadatelům, azylantům a cizincům, kteří byli zajištěni. Jejím úkolem je nabídnout těmto lidem odpovídající podmínky.

V České republice existují tři typy azylových zařízení, a to střediska přijímací, pobytová a integrační.

Žadatelé o udělení mezinárodní ochrany mají právo na ubytování, služby zdravotnické, sociální a další. Pracovníci ve střediscích respektují rodinné vazby a příslušnost k náboženské nebo národnostní komunitě. Lidé dostávají jídlo třikrát denně a je možné si vybrat ze tří druhů jídel, vegetariánského, s vyloučením vepřového masa a jídlo bez omezení masa. Je však možné se stravovat samostatně. Sociální služby zajišťuje žadatelům kvalifikovaný personál, sociální pracovníci dohlížejí na povinnou školní docházku dětí a o smysluplné využití volna klientů se starají zaměstnanci středisek a nevládní organizace.

4.2.1 Přijímací střediska

Úkolem těchto středisek je zajištění ubytování a základních životních potřeb pro nově přicházející žadatele o mezinárodní ochranu, a to až doby ukončení vstupní procedury (identifikace cizineckou policií, zahájení azylového řízení a celková zdravotní prohlídka). Jsou jim zde k dispozici sociální pracovníci a také právní, psychologické i výchovné poradenství.

Hlavní přijímací středisko se nachází ve Vyšních Lhotách. Další byla zřízena v tranzitním prostoru mezinárodního letiště Praha – Ruzyně a Velké Přílepy.

4.2.1 Pobytová střediska

Ta se interně dělí na prvoinstanční a druhoinstanční. Do středisek prvního typu jsou umisťováni ti žadatelé, kteří ještě neobdrželi rozhodnutí o své žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Do středisek druhoinstančních jsou přemísťováni ti, kteří si již podali žalobu proti zamítavému rozhodnutí o jejich žádosti.

Pobytová zařízení jsou v Havířově, Kostelci nad Orlicí, ve Stráži pod Ralskem a Zastávce u Brna.

4.2.2 Integrovaná střediska

Slouží pro dočasné ubytování osob, kterým byl v České republice udělen azyl. Ubytovaní se poskytuje na maximální dobu 18-ti měsíců a uživatelé si ubytování hradí. V rámci Státního integračního programu jsou zde poskytovány kurzy českého jazyka. Integrovaná střediska jsou již od roku 2006 spolufinancovány z Evropského uprchlického fondu, kdy byla hrazena pouze část a rok 2007 již financován zcela.

Integrovaná střediska se nacházejí v Předlici, Jaroměři, Havířově, Zastávce u Brna a Stráži pod Ralskem.

5 NEVLÁDNÍ ORGANIZACE

Nevládní sektor se v České republice tvoří už deset let. Oblast lidských práv je prostorem, kde se mohou nevládní organizace významně uplatnit. První občanské iniciativy pomáhající žadatelům o azyl, se u nás objevily již v roce 1990. v současné době se tyto organizace zaměřují především na poskytování právního poradenství a sociálních služeb (např. styk s úřady) a také na změnu negativního postoje naší společnosti, a to prostřednictvím různých vzdělávacích a kulturních pořadů.

5.1 Organizace s mezinárodní působností

5.1.1 Úřad Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky (UNHCR)

Tento úřad vznikl rozhodnutím Valného shromáždění OSN v roce 1951. Podle zakládajícího statutu má veškerá činnost humanitární a nepolitický charakter. Jeho základní funkce spočívá v poskytování mezinárodní ochrany cizincům žádajícím o azyl. To znamená chránit je před nuceným návratem do země, kde jim hrozí nebezpečí buď v podobě ztráty svobody, pronásledování nebo újmy na životě. UNHCR se snaží zajistit, aby mohl každý uplatnit právo na požádání o azyl, najít útočiště v jiné zemi a navrátit se dobrovolně domů. Dohlíží na provádění smluvních forem, které zaručují ochranu lidem, kteří žádají o azyl. V krizových situacích, kdy dochází k hromadnému odchodu, zajišťuje nouzová opatření k přežití těchto lidí – obstarává jídlo a pití, přístřeší a základní zdravotní péči.

V roce 1992 byla v Praze založena Styčná kancelář UNHCR. Pomáhá zajistit, aby v České republice byla respektována všechna práva osob, které hledají ochranu v podobě azylu. A aby byla respektována v průběhu celého postupu při posuzování jejich žádosti. UNHCR se podílí na přípravě nové legislativy, poskytuje pomoc při zřizování nových nevládních organizací v oblasti uprchlictví. Dále také připravuje profesní školení pro právníky a pracovníky těchto neziskových organizací.

Sídlo UNHCR je v Ženevě, kanceláře má však po celém světě, a to ve 116 zemích, kde se stará přibližně o 19,2 milionů lidí. Současným Vysokým komisařem OSN pro uprchlíky je pan António Guterres, bývalý portugalský premiér.

5.1.2 Evropská rada pro uprchlíky a vyhnance (ECRE)

Rada byla založena na začátku sedmdesátých let. Jejím cílem je výměna informací, podpora výzkumu. Dále humánní azylová politika v Evropě a hledání celosvětových řešení problémů uprchlictví. Má statut konzultanta Rady Evropy. Členy ECRE jsou i některé české nevládní organizace – OPU, SOZE a Poradna pro uprchlíky ČHV.

5.1.3 Amnesty International (AI)

Tuto organizaci založil v roce 1961 britský právník Peter Benenson. Dnes působí ve více než 140 zemích. *„Jejím cílem je usilovat o dodržování lidských práv a pátrat a vyvíjet činnost zaměřenou na prevenci a ukončení hrubého porušování práva člověka na svou fyzickou a mentální integritu, svobodu svědomí a projevu a osvobození od diskriminace.“*¹³ Cenným přínosem pro uprchlickou problematiku jsou především informace o všech zemích světa, které AI má, neboť má spolupracovníky po celém světě.

5.2 České nevládní organizace

5.2.1 Sdružení zabývající se emigranty (SOZE)

Jedná se o nevládní neziskovou organizaci se sídlem v Brně, která vznikla v roce 1990 s příchodem první vlny uprchlíků do tehdejšího Československa. Ministerstvem vnitra bylo oficiálně zaregistrováno v roce 1992. Tato organizace také provozuje Azylový dům v Brně. V letech 1996 – 1998 vydávalo časopis *Zákony a uprchlíci*.

¹³ Amnesty international Česká republika [online]. Praha: AI ČR, 2006 [cit. 15.12.2007]. Dostupné na WWW: <<http://www.amnesty.cz>>

„Pomoc spočívá v bezplatném právním, sociálním a psychologickém poradenství, v realizaci volnočasových a vzdělávacích programů a v komplexní sociálně-právní asistenci dlouhodobě usazeným cizincům a uznaným azylantům v namáhavém procesu integrace do majoritní společnosti.“¹⁴

Zvýšená péče je pak zaměřena na více zranitelné skupiny uprchlíků, zejména tedy na nezletilé děti bez doprovodu, ženy s dětmi, nemocné a staré.

5.2.2 Poradna pro uprchlíky (PPU)

Poradna pro uprchlíky ČHV vznikla v roce 1993 a v prosinci 2002 se stala samostatným právním subjektem, tedy občanským sdružením Poradna pro uprchlíky, o.s. *Poradna pro uprchlíky je zakládajícím členem Konzorcia nevládních organizací zabývajících se uprchlíky a členem mezinárodních organizací European Council on Refugees and Exiles (ECRE) a Separate Children in Europe Program (SCEP)*¹⁵.

Poradna poskytuje právní, psychologickou a sociální pomoc v pražské kanceláři, pracovníci však navštěvují žadatele o azyl v pobytových střediscích ve Stráži pod Ralskem a Kostelci nad Orlicí. Zajišťuje také výuku českého jazyka pro cizince.

PPU se také snaží působit na širokou veřejnost s cílem rozvíjet toleranci a také se snaží ovlivňovat legislativu v oblasti migrace a mezinárodního práva.

5.2.3 Organizace pro pomoc uprchlíkům (OPU)

OPU byla založena v roce 1991 a zabývá se právní, sociální a psychologickou pomocí azylantům a také ostatním cizincům na našem území. Pracovníci pravidelně navštěvují azylová zařízení a zařízení pro zajištění cizinců

¹⁴ *Sdružení zabývající se emigranty* [online]. Praha: SOZE, 2006. [cit. 21.1.2008]. Dostupné na WWW: <<http://www.soze.cz>>.

¹⁵ Poradna pro uprchlíky [online]. PPU/CCR, 2006-2008. [cit. 21.1.2008]. Dostupné na WWW: <<http://www.uprchlici.cz>>.

v ČR, kde se podílejí na organizování jejich volného času. Zvýšenou pozornost je věnována nejvíce ohroženým skupinám, jako jsou děti, ženy, nemocní či postižení. Podílejí se rovněž na vzdělávacích programech pro studenty středních a vysokých škol. Poskytují právní pomoc žadatelům o udělení azylu, a to v celém průběhu azylové procedury. Tyto služby jsou dostupné v pražské kanceláři, kde je hlavní sídlo, dnes má však své pobočky také v Brně a Českých Budějovicích.

Poradenství se poskytuje krátkodobé a dlouhodobé. Do krátkodobého patří jednorázové právní porady (informace týkající se azylové procedury) a individuální dotazy nebo sepsání různých podání. Dlouhodobé poradenství je poskytováno hlavně tzv. „silným případům“ a je v něm zahrnuta celková péče v průběhu azylové procedury. Snahou je podchytit ty klienty, kteří mají skutečné důvody pro udělení azylu a naplňují tím definici azylanta podle Úmluvy o právním postavení uprchlíků.

5.2.4 Poradna pro integraci (PPI)

Jedná se o občanské sdružení založené v roce 1997, sídlí v Praze.

Činnost je zaměřena na konkrétní klienty i na změnu společenské atmosféry v oblasti uprchlictví a migrace. Zaměřuje se také na snížení xenofobního postoje českých občanů, ale i zaměstnanců státní správy a samosprávy. Snahou je přispívat k tomu, aby si klienti dokázali poradit při řešení různých sociálních situací a při uplatňování svých občanských práv. PPI má celorepublikovou působnost a každý sociální pracovník má přidělen konkrétní region.

Služby jsou zaměřeny na klienty, kteří:

- ❖ *V České republice získali statut azylanta*
- ❖ *Mají vízum k pobytu nad 90 dní*
- ❖ *Mají povolení k dlouhodobému pobytu*

- ❖ *Mají povolení k trvalému pobytu*
- ❖ *Mají doplňkovou ochranu*
- ❖ *Se chtějí do budoucna informovat o právech a povinnostech vyplývajících z udělení azylu a ostatních dlouhodobých druhů pobytů.¹⁶*

Smyslem organizace je hájit lidská práva lidí, kterým byl udělen azyl. Nabízí sociální a právní poradenství a komunitní aktivity, vše je bezplatné.

6 KARLOVARSKÝ KRAJ

Rozkládá se na západním území České republiky a jeho rozloha je 3314 km², řadí se tedy k těm nejmenším. Vznikl rozdělením Západočeského kraje na kraj Plzeňský a Karlovarský. Je tvořen třemi okresy, a to chebským, karlovarským a sokolovským a je zde celkem 132 obcí. Jsou zde Krušné hory, jejichž nejvyšší bodem je Klínovec (1244 metrů nad mořem). Nejvýznamnější řekou je Ohře a celé území kraje spadá do jejího povodí.

K 31.12.2006 bylo na území kraje celkem 304 602 obyvatel, přičemž nejlidnatější je okres karlovarský. Míra nezaměstnanosti ke konci roku 2006 činila 9,20 %, kdy nejvíce žadatelů o práci bylo v okrese Karlovy Vary.

Kraj je známý především svým lázeňstvím. Nachází se zde lázně Karlovy Vary, Mariánské Lázně, Lázně Kynžvart, Františkovy Lázně a Jáchymov. Kraj je bohatý na léčivé prameny, přírodní minerální vody, známá je výroba růžového porcelánu či bylinného likéru Becher. Dalším významným odvětvím v tomto kraji je cestovní ruch, a to také díky každoročnímu pořádání Mezinárodního filmového festivalu v Karlových Varech.

Je zde také dostatek kulturních zařízení a památkových zón. Nejvýznamnějšími akcemi mimo již výše zmíněný festival jsou např. Chopinův festival v Mariánských Lázních či Loketské kulturní léto.

¹⁶ *Poradna pro integraci* [online]. [cit. 27.2.2008]. Dostupné na WWW: <<http://www.p-p-i.cz>>.

Karlovarský kraj se řadí na přední místa počtem cizinců i příslušníků národnostních menšin k předním krajům v České republice. Největší zastoupení v České republice má komunita vietnamská, a to především na Chebsku. Dále je to ruská komunita v Karlových Varech. V březnu 2005 byla přiznána mezinárodní ochrana 2 lidem v Chebu, 6 lidem v Sokolově a 8 osobám v Karlových Varech.

V poslední době se počet cizinců na území Karlovarského kraje zvyšuje stále méně, jsou však známy údaje pouze o legální migraci.

V roce 2005 byl zřízen Výbor pro národnosti menšiny, a to při Zastupitelstvu kraje. Pracovníci si vzali za cíl napomáhat toleranci, ulehčovat integraci a také vést obyvatele Karlovarského kraje ke klidnému soužití lidí odlišných kultur a mentalit. Organizace pro pomoc uprchlíkům zahájila v Karlových Varech v roce 2006 projekt „Mobilní služby pro imigranty“, který je financován Evropskou unií. Je určen pro osoby cizí státní příslušnosti, a to s jakýmkoliv pobytočným statutem. Na Městském úřadě Sokolov působí Koordinátor pro národnosti menšiny, který sleduje současnou situaci menšinových komunit, spolupracuje s představiteli a rodovými autoritami či s pracovníky státní správy i samosprávy.

7 Cíl výzkumu

Cílem výzkumu bylo zjistit, jaké postoje mají občané Karlovarského kraje, zejména města Sokolov, ve vztahu k cizincům a azylantům, kteří pobývají na území České republiky. Jestli jsou o skupině těchto lidí informováni a popřípadě kde získávají nejčastější informace. Zajímalo mě pohled starší, ale i mladší generace a také to, jak mnoho se jejich názory a pohledy liší.

Hypotéza č.1:

U žen se projevuje vřelejší a shovívavější přijetí cizinců a azylantů.

Hypotéza č.2:

Obyvatelé Karlovarského kraje se o problematiku azylantů a cizinců nezajímají.

Hypotéza č.3:

Muži Karlovarského kraje mají s cizinci a azylanty více zkušeností a také pozitivnější pohled na jejich problematiku než ženy.

8 Charakteristika výzkumné metody

Vzhledem k tématu mé bakalářské práce jsem zvolila metodu výzkumu, která zaručuje anonymitu respondentů. K vyjádření vlastního názoru jsem tedy použila výzkumnou dotazníkovou metodu.

Jde o metodu, která využívá tištěnou formu. V podstatě jde o standardizovaný rozhovor v písemné podobě. Dotazník má zjistit významné údaje o jedinci, jeho osobnosti, vlastnostech, postojích a zájmech. Jde využíván v psychologii, sociologii a dalších oborech.

Obsahuje jasné a srozumitelné otázky, jenž by měly být přiměřené věku respondentů. Při jeho konstrukci je třeba vzít v úvahu mnoho faktorů, které ovlivňují jak respondenta, tak i samotné vyhodnocování. Z hlediska respondenta je hlavní tzv. celkový dojem dotazníku (grafika, délka a způsob vyplňování). Otázky musí být jazykově správné a jednoznačné, neměly by podsouvat určitou odpověď. U hotového dotazníku je ještě třeba zohlednit jeho návratnost, tj. způsob, jakým se dotazník dostane k respondentovi a jeho ochota dotazník vyplnit.

Dotazníková metoda se charakterizuje tím, že je určena pro hromadné získávání údajů. V krátkém čase lze snadno získat odpovědi od velkého počtu respondentů, a to s využitím menších nákladů, než při rozhovoru. Je navíc více přesvědčivý, co se týká anonymity respondentů. Na druhou stranu je snazší odmítnout na něco odpovědět nebo vůbec dotazník nevyplnit. Tím se snižuje jeho návratnost. Další nevýhodou je nízká důvěryhodnost odpovědí. Respondent si musí vybrat z nabízených odpovědí, které mu jsou nejbližší a přitom se s vybranou možností nemusí vůbec ztotožňovat. Může se také stát, že respondent vycítí tazatelův úmysl a do dotazníku uvede takové skutečnosti, o kterých se domnívá, že je chce zadávající slyšet. Chybí také zpětná vazba a možnost položit doplňující otázku.

Dotazník se skládá z 24 otázek a jedné volné, kde respondenti mohli vyjádřit svůj námět nebo názor týkající se problematiky. Nejvíce je otázek

uzavřených, a to 13, kdy si má respondent zvolit mezi dvěmi nebo více alternativami, které jsou mu nabídnuty. Dalších 7 otázek je polouzavřených, kde si respondent zvolí z nabízených možností nebo doplňuje jinou, podle vlastního uvážení. Ve zbylých 5 otázkách otevřených mají dotazovaní prostor pro vyjádření svého vlastního názoru dle své předchozí odpovědi.

U otázek č. 7, 18 a 20, kde mají dotazovaní zaškrtnout dle škálové stupnice, jsem zjišťovala tolerance k cizincům různé národnosti a jiného náboženského vyznání. Zda mají lidé v Karlovarském kraji zkušenosti ve styku s cizinci a jakého typu tyto zkušenosti jsou jsem se chtěla dozvědět z otázek č. 12, 13, 14, 15, 16. Na to, zda se zajímají o problematiku cizinců a odkud většinu informací získávají jsem se ptala v otázkách č. 21, 22 a 23. Otázky č. 3, 4, 5, 6 jsou zaměřené na to, zda lidem vadí, že do naší republiky přichází stále více cizinců a zda by jim vadilo azylové zařízení v blízkosti jejich domova. Dále jsem chtěla zjistit, jestli obyvatelé Karlovarského kraje považují za přínosné přítomnost cizinců a dětí z cizích států a zda by se cizinci, žijící na našem území, měli přizpůsobovat našim zvyklostem a jazyku, na toto byly zaměřené otázky č. 8, 9, 10, 11 a 24. Otázky č. 17 a 19 měly zjistit, zda by lidem vadilo, pokud by si jejich dítě našlo partnera jiné národnosti a popřípadě s ním uzavřelo sňatek.

9 Popis výzkumného vzorku

Výzkumný vzorek tvořilo celkem 60 respondentů z Karlovarského kraje. Výběr vzorku byl záměrný a kritériem pro vyplnění dotazníku byla především ochota respondenta a jeho pohlaví.

Následující tabulky uvádí počet respondentů v jednotlivých věkových skupinách a v kategoriích dosaženého vzdělání.

Tabulka č. 1: *Počet respondentů rozdělených podle věku*

Věkové rozmezí	Pohlavní respondenta		Celkem
	Muži	Ženy	
18 – 25	5	4	9
26 – 35	8	10	18
36 – 45	9	6	15
46 – 55	5	7	12
56 a výše	3	3	6
Celkem	30	30	60

Tabulka č. 2: *Počet respondentů v kategoriích dosaženého vzdělání*

Dosažené vzdělání	Pohlavní respondenta		Celkem
	Muži	Ženy	
Základní (ZŠ, ZvŠ)	1	0	1
Středoškolské (OU, SOU, SŠ)	23	24	47
Vyšší odborné (VOŠ)	2	3	5
Vysokoškolské (VŠ)	4	3	7
Celkem	30	30	60

8 Výsledky získaných dat

Hypotéza č. 1: *U žen se projevuje vřelejší a shovívavější přijetí cizinců a azylantů.*

Tuto hypotézu jsem si ověřovala pomocí otázek č. 1, 5, 6, 7, 8, 9, 10,11, 17, 28, 19 a 20

Otázka č. 1: Uved'te prosím Vaše pohlaví.

Tato otázka byla důležitá k vyhodnocování ostatních.

Otázka č. 5: Vadí Vám, že se Česká republika stala cílovou zemí?

V této otázce byly tolerantnější spíše ženy, neboť 26 respondentek (87%) uvedlo, že jim to nevadí. Jen 4 (13%) z nich bylo proti. U mužů odpovědělo 67% respondentů negativně (20) a 33% respondentů (10) kladně.

Celkově změna České republiky ze země tranzitní na imigrační vadí 23% respondentům (14), naopak 77% respondentů (46) proti tomuto nic nenamítá.

Otázka č. 6: Vadilo by Vám, kdyby v blízkosti Vašeho města či Vaší obce bylo zřízeno azylové zařízení?

Opět byly tolerantnější ženy. 26 respondentek (87%) by s tímto neměla problém. Mužům by takové zařízení nevadilo v 70% (21).

Celkově bylo proti 22% (13) respondentů a zbylých 78% (47) pro.

Otázka č. 7: Zde měli respondenti vymezit své postoje k uvedeným příslušníkům národů, a to pomocí škálové stupnice.

V této otázce měli dotazovaní zakroužkovat příslušníky 8 národností podle škálové stupnice od 1 – 5, kdy 1 = negativně – 5 = pozitivně.

Nejméně tolerantní by byli lidé k sousedům, kteří by pocházeli z Afghánistánu, Ruska, Ukrajiny a Romové. Tyto národnosti byly negativně zmiňovány nejčastěji.

Naopak nejmenší problém s přijetím by jim činili sousedé, kteří by se hlásili k národnosti slovenské, vietnamské či německé. Také nejmenší výhrady měli vůči obyvatelům Indie.

Otázka č. 8: V této otázce jsem se dotazovala, jaký názor mají na společné soužití lidí různých národností.

Zde si mohl vybrat ze 4 možností. Možnost, že je to přínosné, si vybralo 75% respondentů (45), z toho 80% žen (24) a 70% mužů (21). Za ohrožující to považovalo 15% dotázaných (9), z toho 13% žen (4) a 17% mužů (5). Pro třetí možnost se rozhodlo celkem 10% respondentů, kdy 7% bylo žen (2) a 13% mužů (4).

Otázka č. 9: Zde byli respondenti dotazováni na soužití dětí jiných národností ve školách.

Možnost, že je to prospěšné a děti se naučí toleranci uvedlo celkem 46 z nich (76%), z toho 80% žen (24) a 73% mužů (22). Dalším 11 respondentům by to nevadilo (18%), dotazovaných žen toto uvedlo v 5 případech (17%), mužů 6 (20%). Ostatním 3 dotazovaným (6%) by to vadilo, neboť je to podle nich nevhodné a nebezpečné z důvodů nemocí nebo kriminality. Ženy měly tento názor v 1 případě (3%), muži ve 2 (7%).

Otázka č. 10: Měli by se cizinci a etnické skupiny žijící delší dobu na našem území přizpůsobovat našim způsobům (jazyk, zvyky)?

Kladně odpovědělo celkem 88% dotazovaných (53), z toho 83% žen (25) a 93% mužů (28). Naopak proti bylo pouze 12 % respondentů (7), tedy 17% žen (5) a 7% mužů (2).

Otázka č. 11: Na základě Vaší předchozí odpovědi uveďte prosím důvod.

Na tuto otázku se nevyjádřil žádný z respondentů.

Otázka č. 17: Vadilo by Vám, kdyby si Vaše dítě našlo partnera jiné národnosti?

60% respondentů by tento vztah tolerovalo. Ženy by měly větší pochopení, možnost b), ne, si vybralo 53%, muži 27% (8).

Otázka č. 18: Ti co odpověděli na předchozí otázku a) ano, měli určit, příslušník které národnosti by jim vadil nejvíce. Zde mohli zaškrtnout čísla dle škálové stupnice od 1 do 5, kdy 1 = negativně, 5 = pozitivně.

Nejvíce lidé uváděli příslušníky národnosti ruské, romské. Objevily se také národnosti arabské a v několika případech také americké. Naopak nejméně výhrad by měli ke Slovákům.

Názory žen a mužů byly až na výjimky totožné.

Otázka č. 19: Vadilo by Vám, kdyby Vaše dítě uzavřelo sňatek s příslušníkem jiného náboženského vyznání?

Celkem 70% lidí uvedlo, že by s tímto sňatkem nesouhlasilo.

Ženy by byly shovívavější, neboť možnost b, ne, jich zvolilo 43 (13) %, zatímco pouze 17 % mužů.

Otázka č. 20: Na základě předešlé otázky měli respondenti, kterým by takový sňatek vadil, zaškrtnout z několika nabízených náboženství. A to dle škálové stupnice od 1 do 5, kdy 1 = negativně, 5 = pozitivně.

Zde se respondenti shodovali v tom, že by nebyli rádi, pokud by jejich dítě mělo partnera hlásící se k Islámu. Takto se rozhodlo 53% žen a 72 % (19) mužů.

Naopak nejmenší výhrady by měli ke křesťanům a katolíkům.

Závěr:

Tato hypotéza měla potvrdit nebo vyvrátit mou domněnku, že u žen se objevuje více shovívavější přijetí cizinců a azylantů.

Toto se mi potvrdilo, i když ne převažující většinou. Ačkoliv ženy byly ve všech případech tolerantnější a měly více shovívavější názor, tento rozdíl nečinil ve většině případů velké procento.

Ženy i muži považují soužití lidí různých národností za přínosné, taktéž soužití dětí na školách. Také se většinou shodli v názoru, že cizinci, kteří delší dobu žijí na našem území, by se měli naučit český jazyk a nevadilo by jim zřízení azylového zařízení v blízkosti jejich města či obce. Podobné negativní postoje mají k Romům a Rusům. Naopak pozitivní chovají ke Slovákům. Větší rozdíl byl v otázce č. 17, kde jsem se dotazovala, zda by jim vadil vztah jejich dítěte s partnerem jiné národnosti. Zde uvedlo ano 47% žen a 73 % mužů. 57 % žen a 83 % mužů by vadilo, pokud by jejich dítě uzavřelo sňatek s partnerem, který vyznává jiné náboženství. Největší výhrady by pak měli k těm, kteří se hlásí k Islámu.

Hypotéza č. 2: *Obyvatelé Karlovarského kraje se o problematiku azylantů a cizinců nezajímají.*

Tuto hypotézu jsem si ověřovala pomocí otázek č. 21, 22 a 23.

Otázka č. 21: Zajímáte se o problematiku uprchlíků a cizinců?

Zde uvedlo celkem 88% dotazovaných (53), že nikoliv. Pouze zbylých 12% (7) se zajímá. Rozdíl názorů mužů a žen se příliš nelišil, neboť kladně odpovědělo jen 13 % žen (4) a 10 % mužů (3). Negativně se vyjádřilo 87 % žen (26) a 90 % mužů (27).

Otázka č. 22: V případě, že v předchozí otázce lidé odpověděli kladně, zde měli uvést důvod své odpovědi.

Z 53 dotázaných, kteří zvolili druhou možnost, b) ne, 18 (34%) uvedlo jako důvod nezájem o tuto oblast. Dalších 12 lidí (23%) se nezajímá z důvodu nedostatku času. Zbylých 23 (43%) neuvedlo žádný důvod.

Otázka č. 23: Odkud nejčastěji čerpáte informace?

Celkem se o tuto problematiku zajímá 12% lidí. Respondenti měli na výběr ze 4 možností. Všichni shodně zaškrtnuli první tři možnosti. Z toho tedy vyplývá, že 100% čerpá informace z televize a rádia, tisku a také z Internetu.

Závěr:

Informace o problematice uprchlíků a azylantů lidé čerpají z televize a rádia, ale také z tisku a Internetu. Je to pochopitelné, protože k tisku a ostatním médiím mají lidé v dnešní době velký přístup. V televizi či rádiu slyšíme nejméně jedenkrát do měsíce něco z oblasti problematiky cizinců nebo uprchlíků v naší republice. Je však pravdou, že tyto informace bývají většinou v negativním smyslu.

Otázkou č. 21 se mi stanovená hypotéza potvrdila, neboť celých 88% respondentů uvedlo, že se o danou problematiku nezajímá. Nejčastějšími důvody byly nedostatek času a nezájem o tuto oblast.

Hypotéza č. 3: *Muži Karlovarského kraje mají s cizinci a azylanty více zkušeností, a také pozitivnější pohled na jejich problematiku než ženy.*

Tuto hypotézu jsem zjišťovala pomocí otázek č. 3, 4, 12, 13, 14, 15 a 16.

Otázka č. 3: Znáte někoho ve svém okolí, kdo dostal v České republice azyl nebo pochází z jiného státu?

Z této otázky vyšlo najevo, že 46 dotázaných (76%) zná někoho, kdo pochází z jiného státu nebo v naší republice dostal azyl. Ostatních 14 (24%) nikoho takového nezná.

Otázka č. 4: Jaký je podle Vás nejčastější důvod žádostí o azyl?

Byly na výběr 4 možnosti. Nejvíce lidí, a to 39 (65%) zaškrtnulo možnost b) strach z ohrožení života. Dalších 16 (24%) respondentů se přiklonilo k tomu, že nejčastějším důvodem odchodu lidí ze své země jsou ekonomické důvody. Zbylých 5 (9%) uvedlo možnost c) vyhlídka lepšího života.

Otázka č. 12: Máte s cizinci v České republice nějaké zkušenosti ?

Kladně odpovědělo 78% (47) dotázaných a žádné zkušenosti nemá 22% (13). Z toho více zkušeností mají muži, a to 83%, ženy pak v 37% (22).

Otázka č. 13: Na základě Vaší předchozí odpovědi uveďte prosím jaké.

Tato otázka byla otevřená a odpovědělo na ni 37 respondentů (62%). 15 lidí (41%) shodně odpovědělo, že Vietnamci a Ukrajinci berou českým lidem práci. Dalších 7 (19%) napsalo, že jejich zkušenosti jsou dobré. Převažovaly dobré vztahy v sousedství či v obchodě. Zbýlých 15 respondentů (40%) má špatné zkušenosti. Zde nejvíce lidé uváděli krádeže, nekalé obchody či sexuální obtěžování.

Otázka č. 14: Jaké jsou Vaše výhrady proti cizincům?

Žádné výhrady vůči cizincům nemá 5% (3) lidí. Nejvíce dotázaných 37% (32) se domnívá, že cizinci mají podíl na nárůstu kriminality. 27% (16) vadí, že cizinci zabírají pracovní místa. a 10% (6) má obavy z teroristických útoků. Zbýlých 5% (3) respondentů má strach z nemocí.

Otázka č. 15: Jaká jsou Vaše pozitivní očekávání vzhledem k cizincům?

Respondenti měli na výběr z pěti možností. Nejvíce lidí označilo možnost b), a to 47% (28), tedy že cizinci mohou naučit mnoho nového. Že jejich přítomnost odbourává předsudky vůči cizímu a neznámému si myslí 35% (21) respondentů. Možnost c) zvýší se tolerance lidí vůči sobě, zvolilo 13% (8) a zbýlých 5% (3) žádná pozitivní očekávání nemá.

Otázka č. 16: Jaké si myslíte, že mají obyvatelé České republiky postoje ve srovnání s okolními státy?

Převážná většina, 88% (53), se domnívá, že máme postoje podobné ve srovnání s okolními státy. Ostatních 10 % (6) si myslí, že jsme více tolerantnější a zbylá 2% (1) zvolila c) více diskriminační.

Závěr:

Zde se mi mělo potvrdit či vyvrátit má domněnka, že muži v Karlovarském kraji mají s cizinci a azylanty více zkušeností a také pozitivnější pohled na jejich problematiku.

V otázce první se tato hypotéza nepotvrdila, neboť 83% žen, ale jen 70 % mužů uvedlo, že zná někoho, kdo pochází z jiného státu či dostal v České republice azyl. Shodovali se v názoru, že nejčastějšími důvody pro odchod lidí ze své země jsou ekonomické důvody a strach z ohrožení života. 83 % mužů má zkušenosti s cizinci v České republice, žen pouze 70 %. Ve většině jsou tyto zkušenosti negativní, objevovaly se názory že cizinci berou českým lidem práci a obchodují s drogami. Mezi pozitivní patřily dobré vztahy v sousedství či v obchodech. Další otázka zkoumala pozitivní očekávání vzhledem k cizincům, kde cizinci dle mužů a žen mohou naučit mnohému novému a jejich přítomnost odbourává předsudky vůči cizímu. 88% respondentů se domnívá, že obyvatelé České republiky mají podobné postoje jako občané okolních států.

V této hypotéze byl výsledek velice těsný, potvrdila se však.

9 Shrnutí výsledků

Hypotéza č. 1: U žen v Karlovarském kraji se projevuje vřelejší a shovívavější přijetí cizinců a azylantů.

Tato hypotéza měla potvrdit nebo vyvrátit mou domněnku, že u žen se objevuje vřelejší a shovívavější přijetí cizinců a azylantů.

Shodně uváděli, že soužití dětí různých národností na školách a soužití lidí různých národností, považují za přínosné. Pokud by se zřídilo blízko jejich města či obce azylové středisko, nebyli by proti muži, ani ženy. Negativní postoje mají obě skupiny k Rusům či Romům, kdy u mužů v 77% a u žen v 67%. Pozitivní naopak ke Slovákům. Velký rozdíl byl v otázce, kde jsem se dotazovala, zda by jim vadil vztah jejich dítěte s příslušníkem jiné národnosti. Zde uvedlo ano 73% mužů a 47 % žen. 57 % žen a 83 % mužům by vadilo, pokud by jejich dítě uzavřelo sňatek s partnerem, který vyznává jiné náboženství. Největší výhrady by pak měli k těm, kteří se hlásí k Islámu.

Hypotéza se tedy potvrdila. Ne však převažující většinou. Ženy byly ve většině případů tolerantnější a měly by více pochopení pro smíšený vztah či sňatek, rozdíl však nebyl většinou velký.

Hypotéza č. 2: Obyvatelé Karlovarské kraje se o problematiku azylantů nezajímají.

Tato hypotéza se mi potvrdila. V těchto dnech, kdy mají strach o své zaměstnání, bydlení a kdy je nejistá politická situace, by to bylo docela pochopitelné. Avšak z dotazníku vyplynulo, že důvodem je velký nezáměr nebo nedostatek času. Celkem 88% dotazovaných odpovědělo, že se o danou problematiku nezajímá.

Ti co odpověděli, a) ano, nejčastěji čerpají informace z tisku, televize a pomocí Internetu.

Hypotéza č. 3: Muži Karlovarského kraje mají s cizinci a azylanty více zkušeností a také pozitivnější pohled na jejich problematiku.

Výsledky byly velice těsné. V první otázce se uvedlo 70 % mužů, že zná někoho, kdo dostal v České republice azyl či pochází z jiného státu, ženy v 83 %. Shodovali se v názoru, že nejčastějšími důvody lidí, kteří odcházejí ze své země, jsou strach z ohrožení života a ekonomické důvody. Zkušenosti s cizinci v České republice má 70 % žen a 83 % mužů. Převažovaly zkušenosti negativní, jako braní práce či kriminalita. Mezi pozitivními se pak objevovaly dobré vztahy v sousedství či obchodech. Další otázka zkoumala pozitivní očekávání vzhledem k cizincům, kde cizinci dle mužů a žen mohou naučit mnohému novému a jejich přítomnost odbourává předsudky vůči cizímu.

Tato hypotéza se mi potvrdila, pouze však malým rozdílem.

Závěr

Azyl a problematika s udělováním mezinárodní ochrany zahrnuje širokou škálu otázek, které by bylo možné zpracovat. Námětů, kterých se azyl přímo dotýká je velké množství a vzhledem k tomu, že azylová problematika je aktuální v každé době, budou tato témata nevyčerpatelným zdrojem pro řadu studií.

Mým osobním záměrem v této práci bylo podrobné seznámení se základními pojmy, legislativou a orgány a organizacemi, která s touto problematikou souvisí.

Česká republika, přestože zaručuje ochranu těmto lidem, není stále schopna v určitých oblastech, zajistit jim důstojné a příznivé podmínky pro jejich dočasný nebo trvalý pobyt zde. Dalším velkým problémem, se kterým se dosud setkáváme, jsou xenofobii a rasistické postoje v naší společnosti. Domnívám se, že tyto, mnohdy neopodstatněné, názory lze ve společnosti překonat pouze vzděláním a výchovou k toleranci, a to jak v rodinách, tak ve školách. Je důležité, aby se multikulturní výchova vyučovala již na základních školách, a to nejen pouze ve velkých městech a děti si tak byly vědomy již od útlého věku, že lidé jsou různí a že odlišnost neznamena nic špatného.

Měli bychom si stále připomínat, že i my jsme prošli fází, kdy jsme hledali útočiště v jiných státech a potřebovaly jsme od ostatních projevení pochopení a snahu pomoci. Neměli bychom se stále k těmto lidem otáčet zády, ale naopak snažit se jim již tak těžký osud ulehčit, a to třeba jen podanou pomocnou rukou, vlídným slovem či svým zájmem o ně.

V mých hypotézách se prokázalo, že lidé v Karlovarském kraji se o problematiku uprchlíků a cizinců mnoho nezajímají. Také by příliš netolerovali vztah svého dítěte s příslušníkem jiné národnosti či jiného vyznání. Soužití lidí různých národností považují za přínosné, taktéž soužití dětí různých národností na základních a středních školách. Převážná většina má zkušenosti s cizinci v České republice, ať už negativní či pozitivní. Muži i ženy se shodně domnívají, že přítomnost cizinců pomůže odbourávat předsudky vůči cizímu a také se zvýší tolerance lidí k sobě navzájem.

Práci je možné využít jako stručnou příručku pro ty, kteří se o tuto problematiku zajímají. Jsou zde uvedeny základní pojmy a zákony České republiky i mezinárodní, orgány a organizace, vládní i nevládní a také stručný přehled azylových zařízení.

Seznam použitých zdrojů:

Použitá literatura:

1. Freiová, M.: Uprchlická otázka a my, Občanský institut, Praha 1993, ISBN 80-900190-6-4
2. Šišková, T.: Menšiny a migranti v České republice, Portál, Praha 2001, ISBN 80-7178-648-9
3. Šišková, T.: Výchova k toleranci a proti rasismu, Portál, Praha 1998, ISBN 978-80-7367-182-2
4. Úmluva o právním postavení uprchlíků, Aries, Ostrava 1993

Použité normy:

1. Evropská a sociální charta
2. Listina základních práv a svobod
3. Listina základních práv Evropské unie
4. Mezinárodní pakt o občanských a politických právech
5. Úmluva proti mučení
6. Všeobecná deklarace lidských práv
7. Zákon č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991., o Policii ČR, ve znění pozdějších předpisů (zákon o azylu)
8. Zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR

Použité internetové stránky:

1. www.amnesty.cz
2. www.euroactiv.cz
3. www.mvcr.cz
4. www.opu.cz
5. www.p-p-i.cz
6. www.soze.cz
7. www.unhcr.cz
8. www.uprchlici.cz
9. www.kr-karlovarsky.cz

PŘÍLOHOVÁ ČÁST

Seznam příloh:

1. Dotazník

Dotazník

Vážená paní, vážený pane,

jmenuji se Veronika Kavková a jsem studentkou 4. ročníku Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích, obor Sociální a charitativní práce. Toto studium je zakončeno bakalářskou prací, jejíž součástí je i výzkumná část. Námětem mé práce je Problematika cizinců a azylantů v ČR z pohledu obyvatel Karlovarského kraje.

Tímto bych Vás proto chtěla požádat o vyplnění následujícího dotazníku a současně i poděkovat za čas, který jste samotnému vyplňování věnovali.

Za vyplnění dotazníku Vám předem děkuji.

Veronika Kavková

1) Uveďte prosím Vaše pohlaví a věk:

- a) žena
- b) muž
- c)

2) Uveďte prosím Vaše nejvyšší dosažené vzdělání:

- a) základní (ZŠ, ZvŠ),
- b) středoškolské (OU, SOU, SŠ),
- c) vyšší odborné (VOŠ),
- d) vysokoškolské (VŠ).

3) Znáte někoho ve svém okolí, kdo dostal v České republice azyl nebo pochází z jiného státu?

- a) ANO,
- b) NE.

4) Co je podle Vás nejčastější důvod odchodu lidí z rodné země nebo ze země, kde trvale žijí?

- a) ekonomické důvody,
- b) strach z ohrožení života,
- c) vyhlídka lepšího života,
- d) jiný

.....
.....
.....

5) Vadí Vám, že se Česká republika stala cílovou zemí?

- a) ANO,
- b) NE.

6) Vadilo by Vám, kdyby v blízkosti Vašeho města či Vaší obce bylo zřízeno azylové zařízení?

- a) ANO,
- b) NE.

7) Příslušníci které národnosti Vám vadí nejvíce? (zakroužkujte prosím číslo dle škálové stupnice, kde 1 = nejméně, 5 = nejvíce)

Ukrajinské	1	2	3	4	5
Ruské	1	2	3	4	5
Slovenské	1	2	3	4	5
Vietnamské	1	2	3	4	5
Afghánské	1	2	3	4	5
Albánské	1	2	3	4	5
Indické	1	2	3	4	5
Německé	1	2	3	4	5

8) Soužití s lidmi jiné národnosti považujete za:

- a) přínosné,
- b) ohrožující,
- c) je mi to jedno,
- d) jiné

.....
.....
.....

9) Soužití dětí ve škole s dětmi jiných národností považujete za:

- a) prospěšné, děti se naučí toleranci,
- b) nevadí mi to,
- c) nevhodné a nebezpečné (strach z nemocí, kriminality),
- d) jiné

.....
.....
.....

10) Měli by se cizinci a etnické skupiny žijící delší dobu na našem území přizpůsobovat našim způsobům (jazyk, zvyky)?

- a) ANO,
- b) NE.

11) Na základě Vaší předchozí odpovědi uveďte prosím důvod:

.....
.....
.....

12) Jaké jsou Vaše výhrady vůči cizincům:

- a) žádné,
- b) podíl na nárůstu kriminality,
- c) úbytek pracovní síly,
- d) strach z nemocí,
- e) jiné

.....
.....
.....

13) Jaká jsou Vaše pozitivní očekávání vzhledem k cizincům:

- a) žádná,
- b) mohou naučit mnohému novému,
- c) jejich přítomnost odbourává předsudky vůči cizímu a neznámému,
- d) zvýší se tolerance lidí vůči sobě,
- e) jiná

.....
.....
.....

14) Jaké myslíte, že mají obyvatelé České republiky postoje ve srovnání s okolními státy?

- a) podobné,
- b) jsou více tolerantnější,
- c) spíše diskriminační,
- d) jiné

.....
.....
.....

15) Vadilo by Vám, kdyby si Vaše dítě našlo partnera jiné národnosti? Pokud odpovíte ANO, přejděte prosím k otázce č.16. Pokud NE, přejděte prosím k otázce č.17.

- a) ANO,
- b) NE.

16) Nejvíce by Vám v partnerském soužití Vašeho dítěte vadil příslušník národnosti (opět zakroužkujte číslo dle škálové stupnice, kde 1 = nejméně, 5 = nejvíce):

Ukrajinské	1	2	3	4	5
Ruské	1	2	3	4	5
Vietnamské	1	2	3	4	5
Slovenské	1	2	3	4	5
Afghánské	1	2	3	4	5
Albánské	1	2	3	4	5
Indické	1	2	3	4	5
Africké	1	2	3	4	5

17) Vadilo by Vám, kdyby Vaše dítě uzavřelo sňatek s příslušníkem jiného náboženského vyznání? Pokud odpovíte ANO, přejděte na otázku č.18. Pokud odpovíte NE, přejděte k otázce č.19.

- a) ANO,
- b) NE.

18) Pokud jste uvedli ano, největší výhrady byste měl (a) vůči (opět zakroužkujte číslo podle škálové stupnice, kde 1 = nejméně, 5 = nejvíce):

Muslimům	1	2	3	4	5
Židům	1	2	3	4	5
Pravoslavným	1	2	3	4	5
Katolíkům	1	2	3	4	5
Křesťanům	1	2	3	4	5

19) Zajímáte se o problematiku uprchlíků a cizinců? Pokud bude Vaše odpověď ANO, přejděte prosím k otázkám č.21 a 22. Pokud bude odpověď znít NE, vynechte otázku č.22.

- a) ANO,
- b) NE.

20) Na základě Vaší předchozí odpovědi uveďte prosím důvod:

.....
.....
.....
.....

21) Odkud nejčastěji čerpáte informace?

- a) televize, rádio,
- b) tisk,
- c) Internet,
- d) jiné

.....
.....
.....
.....

22) Co by podle Vás měl cizinci udělat proto, aby byli plně přijímáni majoritní společností?

.....
.....
.....
.....

23) Další námět, nebo Váš názor týkající se této problematiky:

.....
.....
.....
.....

Děkuji

ABSTRAKT

Kavková V.: *Problematika uprchlíků, azylantů a cizinců v České republice z pohledu obyvatel Karlovarského kraje.* České Budějovice 2008. Bakalářská práce. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích. Teologická fakulta. Katedra praktické teologie. Vedoucí práce Mgr. Markéta Elichová, PhD.

Klíčová slova: uprchlíci, cizinci, mezinárodní uprchlické právo, právní úprava České republiky, státní instituce, nevládní organizace, azylové zařízení

Práce se zabývá problematikou uprchlíků, azylantů a cizinců v České republice, a to z pohledu obyvatel Karlovarského kraje. Jsou zde zmíněny základní pojmy, legislativa i orgány státní moci a nevládní organizace.

V teoretické části jsem zjišťovala názory obyvatel Karlovarského kraje na tuto problematiku. Zajímaly mě také, zda se liší postoje mužů a žen. Z výzkumu však vyplynulo, že názory žen a mužů nejsou příliš rozdílné. Lidé Karlovarského kraje se o problematiku cizinců a uprchlíků u nás nezajímají.

Abstrakt

The problems of the refugees and the foreigners in the Czech republic from the view of the Citizen of Karlovarsky region.

Key words: refugees, foreigners, international refugee law, legal regulations in the Czech republic, national institution, non-governmental organization, asylum establishment

The work deals with the probléme of the refugees and the foreigners in the Czech republic from the view of the cizizens of the Karlovarsky region. I describe the basic concepts, legislation, state power body and nongovernmental organizations.

In the practial part I polled the ideas of the citizens of the Karlovarsky region of this problematic. I was intereted if the views of the women and men will be different too. Quota sampling shows that their tenets aren't too dirrerent. The people from Karlovarsky region are not intereted of the refugees and the foreigners problems.